

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שישי כ"ח בניסן תשע"ז

שו"ת סיכום הדף היומי

מ"ל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

קידושין - נ"ו

1. אין קונים בהמות במעות מעשר שני חוץ לירושלים מפני שאמרה התורה וצרת הכסף, ועוד שלא תכחיש הבהמה בדרך. כיצד הדין אם קנה?
  - א. רבנן - בשוגג: מקח טעות ומתבטל, שהרי לו עדיף להעלות מעות. במזיד: תעלה ותאכל בירושלים.
  - ב. רבי יהודה - במזיד: יעלה, רק כשהתכוין ולקח תחילה לשם שלמים, אבל במתכוין להוציא מעות מעשר שני לחולין, גם במזיד מתבטל המקח, כיון שקונסים את המוכר.
2. כיצד מתיישבים דברי ר' יהודה הנ"ל עם דבריו במשנתנו - שאם קידש אשה במעשר שני במזיד קידש ולא קנסוהו?
  - א. להו"א - אשה יודעת שאין מעות מעשר שני מתחליין על ידה ועולה ואוכלתו בירושלים, אבל המוכר בהמה יודע שהמעות מתחללות וקונה הבהמה לא יעלנה לירושלים, ועובר על לפני עיור. ונדחה - והרי בהמה טמאה עבדים וקרקעות שאדם יודע שאין מעות מעשר שני מתחללין עליהן, ומ"מ שנינו אין לוקחים בהמה טמאה עבדים וקרקעות במעות מעשר שני אפי' בירושלים, [משום שאינם ראויים לאכילה ושתיה] ואם לקח, יחלם על מעות חדשים ויאכל כנגדן בירושלים.
  - ב. אלא משנתנו עוסקת באשה חבירה שיודעת שאין המעשר מתחלל על בהמה טמאה, וצריך לקחת מעות כנגדן. אבל סתם מוכר אינו יודע שאין מעשר מתחלל על בהמה טמאה.
3. שנינו - קנה בהמות טמאות יאכל כנגדן, מדוע לא יתבטל משום מקח טעות?

מדובר שהמוכר ברח עם הדמים. הטעם שבאופן שלא ברח קונסים את המוכר ולא את הלוקח:

להו"א - לאו עכברא גנב אלא חורא גנב. ונדחה - אי לאו עכברא, חורא מאי קעביד.

אלא - מסתבר שהיכן האיסור שם קונסים.
4. משנה - המקדש בערלה, בכלאי הכרם, בשור הנסקל, ובעגלה ערופה, בצפורי מצורע, ובשער נזיר, ופטר חמור, ובשר בחלב, וחולין שנשחטו בעזרה, אינה מקודשת. מכרן וקידש בדמיהן מקודשת. מנין לומדים את איסור ההנאה בכל אחד מאלו?
  - א. ערלה - ערלים לא יאכל... מנין שלא יהנה ממנו.. 'וערלתם (את) ערלתו' רבות את כולם.
  - ב. כלאי הכרם - חזקיה: פן תקדש פן תוקד אש.
  - ג. שור הנסקל - 'לא יאכל את בשרו' [שהרי פשוט שהוא נבילה] מגיד לך שאם שחטו לאחר שנגמר דינו אסור באכילה. בהנאה מנין - 'ובעל השור נקי' - כאדם שאומר לחבירו יצא פלוני נקי מנכסיו ואין לו בהם הנאה של כלום. מקורות לאיסורים הנוספים יובאו בהמשך..
5. אלו קושיות הקשו על הלימוד בשור הנסקל?
  - א. אולי אם שחט לאחר שנגמר דינו מותר באכילה ו'לא יאכל' עוסק לאחר שנסקל ובא לומר גם איסור הנאה. וכדר' אלעזר שכל מקום שנאמר 'לא יאכל' משמע גם איסור הנאה עד שיפרט לך הכתוב כדרך שפרט לך בנבילה. [לגר אשר בשעריך תתנה].
  - ונדחה - כאן איסור האכילה הוא מחמת הסקילה, ואם היו רצו ללמד איסור הנאה היה צריך להאמר לא יהנה.
  - ב. שמה נאמר שהאיסור אף לאחר ששחטו הוא רק באופן שבדק אבן ושחט בה שזה נראה כסקילה לא יאסר.
  - ונדחה - וכי הוזכר בתורה ששחיטה תהיה דווקא בסכין, ובפרט ששנינו בברייתא להדיא: בכל שוחטין: בצור, בזכוכית, בקרומית של קנה.
6. מאחר שדרשו איסור אכילה ואיסור הנאה מ'לא יאכל', למה נצרך 'בעל השור נקי'?
  - א. לאיסור הנאה מעורו שלא נאמר 'את בשרו' כתיב, בשרו אסור ועורו מותר.
  - ב. ישנם שדורשים דין 'חצי כופר' ששור תם שנגח אדם והרגו פטור אף מכופר, ושאינו משלם דמי ולדות, ולשיטתם המקור להנאת עורו - 'את בשרו' את הטפל לבשרו. אמנם התנא הקודם לא דרש 'את' וכשמעון העמסוני שהיה דורש כל 'אתין' שבתורה כיון שהגיע ל'את ה' אלקיך תירא' פירש, אמרו לו תלמידיו רבי כל אתין שדרשת מה תהא עליהם, אמר להם כשם שקבלתי שכר על הדרישה כך קבלתי על הפרישה. עד שבא רבי עקיבא ולימד את ה' אלקיך תירא לרבות תלמידי חכמים.